

Frågor till politikerna på Demokratitorget den 5 och 6 september

6/9 (KD) Eva Johansson och Jon Malmqvist från Kristdemokraterna

Utfrågare: Olof Thedin och Åke Svensson

Inledning

Välkomna till Demokratitorget, planerat och genomfört på initiativ av Växjö Forum, Naturskyddsföreningen och Tankarnas trädgård. Växjö forum har bildats för att få tillstånd ett bättre samtal om förändringar i Växjö stad med omland. Idén med Demokratitorget har varit att under tre veckor här samtala om angelägna frågor, inför valet. Bl. a sjukhuset, simhallen, konsten i staden, konsthallsfrågan, ny teaterbyggnad, naturen i staden, trafiken mm, mm. Nu har vi en timme på oss, så ju kortare svar desto fler frågor hinner vi med.

Växjö Forum har publicerat två vitböcker om en om simhallsfrågan och en om sjukhusfrågan. Första frågan:

Har ni läst dem?

ja en (Eva Sjukhusfrågan)

Ja en (Jon Simhallsfrågan)

Nästa fråga, nu när ni står här på Demokratitorget i slutspurten av valrörelsen:

Vad är demokrati?

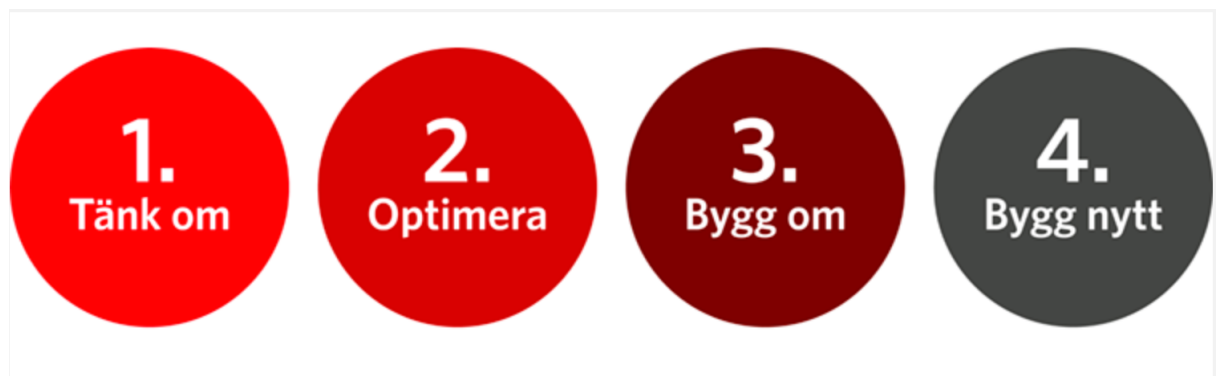
Vad är medborgarnas roll i demokratin?

Tycker ni att demokratin fungerar bra i Växjö kommun? I regionen?

Makten och folket. Så många infallsvinklar. Fungerar bra i kommunen, men allt är förstås inte perfekt. Churchill: "Demokrati är det minst dåliga styrelseskicket". Det handlar om att ha politiker som kan stå emot frestelser. Vi har en lång tradition med låg grad av korruption, det är en skatt! Tilliten betyder oerhört mycket. Liknelse med korallrev.

Mediagranskningen som vi är utsatta för är väldigt bra. Vi ska granskas. Medborgare ska ha höga krav på att politikerna sköter sig.

Trafikverket ska arbeta efter den s.k. fyrstegsprincipen ...

Är det en bra princip, som borde tillämpas på alla viktiga investeringsbeslut?

Ja, handlar om att man har välunderbyggda beslut, allt annat vore odemokratiskt.

Det leder oss osökt in på

Vården och sjukhusfrågan

Primärvården är den mest kostnadseffektiva och också bäst lämpade vården för de flesta av våra medborgare. Socialstyrelsen fastställde nu i vår en medicinsk riktlinje om 1 allmänläkare per 1100 personer.

Vill ert parti uppfylla detta? Om inte, varför?

Ja

Finansieringsplanen för det nya sjukhuset bygger bl a på besparingar (700 miljoner) i primärvården. **Kommer ditt parti att stå bakom dessa besparingar i primärvården under nästa mandatperiod, eller kommer ditt parti att stå bakom nya pengar till primärvården, i likhet med vad många andra regioner gör?**

Frågan felställd. Det handla om minskade kostnadsökningar. Vi tillföra mer till primärvården, men minska ökningstakten

Finns det en övre gräns för vad ett sjukhus i Räfteå får kosta? Om ja, var ligger den gränsen?

Svårt svara på. Så mycket är oklart. Vi pratar om ungefär 10 år. Ingen ekonom kan påstå något säkert som man sedan kan utvärdera om 10 år. Men man kan ha ett antal antaganden. Lågkonjunkturen verkar stå för dörren. Det är då man ska bygga, säger en del. Optimalt för beställaren. Medan andra säger att det är för många osäkra parametrar. Vi har byggt in väldigt många kontrollpunkter i projektet. Vi kommer inte släppa loss och utvärdera först om 10 år.

Att flytta hela sjukhusverksamheten till ett helt nytt sjukhus utanför stan betyder att all utrustning måste finnas på det nya sjukhuset när man flyttar dit. **Vad kostar inventarier och utrustning till det nya sjukhuset? Den kostnad som skall adderas till byggkostnaden.**

De kostnaderna kommer oavsett om vi bygger om på CLV eller nytt i Räfteå.

Är den stora investeringen i Ljungby en sådan sak som går att stryka, om kostnaderna för nytt sjukhus här rakar i höjden?

Vi har inte för avsikt att låta det raka i höjden. Det finns inga planer på att stryka Ljungby.

Hur mycket anser ni att det går att låna?

Rent teoretiskt kan man låna väldigt mycket. Men våra planer är att begränsa lånedelen. Vi har både likviditet och kapital motsv 3,6 Mdr. Resten kommer att vara lånedelen. Totalkostnaden beräknades nov 2021 till 7,9 Mdr. Räknar med relativt hög amorteringstakt kopplat till Regionens intäkter. Regionen har god ekonomi.

När anser ni att regionen ska börja anpassa kostnaderna till den kostnadsutveckling som anges i investeringsbeslutet? (Dvs sänka från nuvarande ca 5 procent till 2–2,5 procent)

Nettokostnadsutvecklingen. Vår plan är att anpassa den. Överskottsmålet är på 2% av de totala intäkterna. Vi tror vi kan öka det, men vill inte göra en glädjekalkyl.

Anser ni att den kostnadsutvecklingen är förenlig med den vård kronobergarna förväntar sig?

Ja, men förstår inte riktigt med frågan. Räknar med att vi kommer kunna leverera vård även de kommande åren.

Förre landstingsdirektören i Kronoberg Lennart Rydberg har sagt: "En djup lågkonjunktur samtidigt som eller strax efter ett bygge skulle få närmast katastrofala konsekvenser, för regionens ekonomi" Vi är nu på väg in i en lågkonjunktur.

Håller ni med Lennart Rydberg?

Det är ett antagande. Andra ekonomer gör andra analyser och drar andra konsekvenser. Nej. Vi håller inte med. Vi är ödmjuka, det finns andra parametrar. Passa på att investera i lågkonjunktur.

Civilekonomen och förre skattedirektören Marcus Turesson har sagt: "När inriktningsbeslutet togs hade regionen negativt eget kapital d v s skulderna var större än tillgångarna. Dessutom har regionen en av Sveriges högsta regionskatter.

Lasarettet i Räfte kommer i praktiken att vara belånat till 100 %. Regionens skulder är större än regionens tillgångar!"

Håller ni med Marcus Turesson?

Nej.

Regionfullmäktige har beslutat om ett nytt sjukhus i Räfte. Men detaljplanen är överklagad och byggkostnaderna stiger

Om detaljplanen inte vinner laga kraft, om sjukhuset pga rådande konjunktur och världsläge blir för dyrt, hur ser er plan B ut?

Vår plan, en del av vårt uppdrag som förtroendevalda. Vi har inte skjutit från höften. De underlag vi fått under fyra år är väl underbyggda har förstärkt känslan av att det är ett så bra underlag som möjligt. Jämför Helsingborg. Vi delar inte den åsikt som står i vitboken om Helsingborgsjämförelsen. Vår plan A är Räfte. Plan B är full kostnadskontroll. Det får inte sticka iväg.

Trafikfrågan

Ska klimat-, miljö- och folkhälsomålen nås måste biltrafiken minska kraftigt och snabbt. Minst med 8% per år för att klara klimatmålet, fick vi lära oss på mötet om *Framtidens transporter*.

I en utredning som Trafikverket och Växjö kommun tagit fram tillsammans, konstateras bland annat att biltrafiken måste minska även om staden växer, att potentialen för att förändra färdmedelsfördelningen är god men kräver stora insatser, och att det bör vara möjligt att kraftigt öka cyklandet.

Står ditt parti bakom ståndpunkten i utredningen att biltrafiken i Växjö måste minska, även om staden växer?

Det är inte helt enkelt. Bensin och dieseldrivna bilar måste minska, men kanske inte bilar som sådana. Utbyte till elbilar pågår. En del förändringar nödvändiga, gå inte för snabbt fram, även om cyklingen bör öka.

Vad bör kommunen/regionen i så fall göra för att minska biltrafiken och ändra färdmedelsfördelningen?

Om dagens utveckling med utbyte av fordonsflottan: antalet bilar i staden måste inte minska.

Men trängseln är ett problem. Bygg en del nya parkeringshus en bit utanför centrum, ex kv Fabriken. Plus göra det attraktivare att cykla och gå.

Kommer ditt parti driva frågan om att satsa avsevärt mer (minst det dubbla) på att bygga ut och förbättra cykelinfrastrukturen?

Inte *mycket* mer pengar till cykel, vi vill även prioritera att bilvägarna måste underhållas

Wales har stoppat alla nya större vägbyggen av hänsyn till klimatet. Även Österrike lär ha gjort det. Men här satsas stora pengar på att bygga en ny jättetrafficapparat vid Fagrabäck, utan att tillämpa 4-stegsprincipen där steg 1 Tänka om innebär att pröva sätt att få ner trafikmängden så att nuvarande rondell räcker.

Kan ditt parti tänka sig att riva upp beslutet om Fagrabäcks trafikplats? Om nej: varför inte?

Nej. Spaden i jorden vid årsskiftet. Det är många rondeller, jag vet. Men en yta som tar oerhört mycket mindre yta i anspråk än Helgevärma trafikplats.

Kostnaden för linjetrafiken är idag ca 570 Mkr och ska självfinansieras med minst 50%, vilket ger höga biljettpriser.

Vill ditt parti kraftigt sänka biljettpriserna på kollektivtrafiken

Nej, man måste komma ihåg att biljettpriset är skattesubventionerat till 50 %. Redan nu en kraftig subvention. Vi vill inte subventionera ytterligare, speciellt inte i svallvågorna efter pandemin där vi inte återhämtat oss.

Kan ni tänka er att införa gratis kollektivtrafik, åtminstone i staden?

Nej. Kom ihåg att inget är gratis. Vill verka för en ökad kollektivtrafik, men inte mer subventionera.

Simhallsfrågan

Simhallen skall ligga kvar vid Växjösjön, det har fullmäktige beslutat.

Marken söder om simhallen kan inte inrymma en helt ny simhall, om man inte skall bygga på parkmark.

I fördjupningen av översiktsplanen står det:

”Ny simhall med 50 metersbassäng för idrottsaktiva förläggs söder om den gamla simhallen. **Den gamla simhallen blir kvar och utvecklas för lek och motion. De båda byggnaderna ska tydligt vara två olika byggnader men kan kopplas ihop.**

”**Byggnaden bör vara ett tillägg till den gamla simhallen.** Ha en egen profil.”

Det här stämmer väl överens med de tankar som simhallsgruppen lyft fram under fyra år nu.

Anser ni att det förslag kommunen nu arbetar med är i överensstämmelse med skrivningen i samrådsförslagen till den nya översiktsplanen?

Nej, det kan vi inte säga.

Anser ni att kommunen har gjort någon riktig analys av simhallsgruppens förslag?

Jo, det får jag säga att man tycker. Vi lyssnar på tjänstemännen. De har tittat på simhallsgruppens förslag.

Kommunen beslöt ta fram en second opinion utredning, för att jämföra kommunens och simhallsgruppens förslag. För uppdraget anlätade man samma företag som ritat alla tidigare förslag åt VöFAB. WE-group.

Har ni samtalat om huruvida WE-group är jäviga vad gäller second opinion-utredningen?

Kan inte minnas en sådan diskussion. Men litar på WE-group.

Man kommer i Eva i Mos second-opinion-utredning fram till att kostnaden för simhallsgruppens förslag blir betydligt lägre än VöFABs olika förslag. Ingen har hävdad att den utredningen är felaktig.

Har ni tagit del av Eva i Mos second-opinion-utredning?

Jag minns den, har sett den, har inte läst hela, men sammanfattning.

Kan ni se någon egentlig anledning till varför man skall torrlägga hela simhallen, när det egentligen bara är 1500 av totalt 9 000 m2 som behöver totalrenoveras?

För detaljerad fråga för att svara på.

En helt ny simhall söder om den befintliga innebär en väsentligt utökad exploatering i ett känsligt område. Enligt vad vi har förstått kan ett planförslag för en helt ny simhall söder om bli en långvarig och rentav osäker process.

Kommer ert parti verka för att den befintliga simhallen byggs till för att bli en del av den nya helheten?

Nej. Men processen är osäker. Inte säkert det går att bygga söder om nuvarande simhallen.

Kommer ditt parti verka för att olika förslag till om- och tillbyggnad tas fram via en arkitekttävling?

Ja, om det handlar om nybygge.

Kulturens och civilsamhällets roll i en attraktiv stad och region (10 min)

Ett aktivt och dynamiskt kulturliv är väl så viktigt för stadens och regionens attraktivitet som idrotten. Både spets och bredd behövs, amatörutövare och specialister. Kunskapen måste hållas levande och utövarna och deras sammanslutningar behöver involveras.

Har kulturen någon roll för att göra Växjö och Kronoberg mer attraktivt?

Självklart.

Ja, kulturen är närande.

Anser ditt parti att det satsas tillräckligt på kulturen i Växjö/Kronoberg?

Ja vi satsar på öret precis rätt.

Hur kan kommunen/ regionen stärka kulturlivet?

Vi gör bra arbete med de institutioner vi har. Det ideella, civilsamhället betyder oerhört mycket. Stötta dem. Bredden är en förutsättning för spets.

Kommer ditt parti verka för att man går tillbaka till att låta kulturen ha en egen nämnd och fritiden ha sin egen nämnd?

Man har ungefär lika stora budgetar, men det har nog handlat mer om idrott.

Men inga planer på att ändra nämndstrukturen.

Finns plus och minus, även fördelar med delad förvaltning, effektivisering av tjänstemannatiden och mindre sårbart.

Behöver Växjö ett kulturråd? Ett råd för kultur och gestaltning.

Skönhetsråd? Ja ett rådgivande sådant som remissinstans.

Positiv till kulturråd, det låter inte helt fel.

Tvetydig fråga när vi har en fungerande representativ demokrati, medborgarna kan påverka fr.a. vid val.

Kommer ni under den kommande mandatperioden verka för att det byggs ett nytt scenkonsthus?

Vågar inte lova scenkonsthus, men något måste göras något åt Regionteaterns nuvarande situation. Ägarförhållandet är lite komplicerat. Blekinge inte intresserat lägga pengar på teaterbyggnad i Växjö. Kommun och Region har angripit frågan lite senfärdigt. Målet är att lösa frågan.

Kommer ni under kommande mandatperiod verka för att kommunen tar fram en bevarandeplan för värdefull bebyggelse i Växjö kommun?

Ja, låter som en bra idé.

Föreningslivet och civilsamhället i övrigt har stor betydelse för livet både i staden och på landsbygden. Många föreningar saknar en lokal där de kan ha en fast hemvist.

Lagningsverkstaden dit folk kan komma och få hjälp med att laga sina kläder – och som helst också skulle omfatta mer än bara kläder och tyger – är ett exempel på praktiskt exempel på hållbar ekonomi som vi lyft fram under Demokratitorget.

Hur kan kommun och region på bästa sätt stötta civilsamhället?

Bred fråga. Enkla svaret handlar om finansiella medel, det behovet möts upp på ett bra sätt. Men också erbjuda expertis. Jfr Riksidrottsförbundets som är duktiga på att erbjuda

kurser om föreningsverksamhet.

Civilsamhället otroligt viktig del i det medmänskliga, som vi vill stötta. Samtidigt måste bidrag resultera i verksamhet som vi kan stå bakom och har de demokratiska grundvärderingarna. Tydliga uppföljningar måste till.

(Är ert parti berett att avsätta kommunala medel för att stötta Lagningsverkstaden, t.ex. genom att tillhandahålla en fast lokal där verksamheten kan bedrivas och utvidgas?) – Frågan ej ställd

Är ert parti berett att avsätta kommunala medel för ett Föreningarnas hus, där små och fattiga föreningar kan ha en hemvist och ha både interna och offentliga möten?

Inte specifikt. Bra för alla föreningar att ha en hemvist, och ha råd att hyra lokal. Men kan inget lova.

Hållbarhet:

Detta är det övergripande temat för Demokratitorget:

Vilka är de tre viktigaste åtgärderna som bör vidtas i kommun och region för att rädda klimat och biologisk mångfald?

Biologisk mångfald är en lite förbisedd fråga, som är viktig. Vi tar en köttdebatt: Betande djur är viktiga för vårt landskap, omistliga nyckelbiotoper. Överdrivet med det vegetariska.

Det ena är de långsiktiga investeringarna. Från KDs sida, för att klara omställningen till mer el behöver vi utveckla alla koldioxidneutrala energislag: sol, vind, vatten och kärnkraft. Alla behövs.

Sen har vi hela vägen ner till dig och mig. Vad vi kan bidra med. Var och en måste fundera på detta, vår elkonsumentens vårt eget beteende i det lilla. Det kommer inte vara helt smärtfritt. Vi har ett gemensamt ansvar både i det stora och det lilla.

Publikens frågor

Angående kontrollpunkter om ekonomin, när var den senaste?

- Projekteringstiden pågår nu. Kontrollpunkterna gäller under byggandet. Sjukhuset tas upp på varje fullmäktige. Varje parti kan begära ytterligare redovisningar.

När det nya fullmäktige tillträtt blir det en djupare redovisning. Men när bygget är igång, då avstämningar flera gånger om året.

Det blir allt svårare engagera folk. Tar ni höjd för att kompensera vad civilsamhället inte klarar upp?

- Ja, måste göra det på sikt. Tydlig utveckling med ökad arvodering även i mindre föreningar. Tydligt men tråkigt.

Var kommer beslutet om projektering av sjukhuset på 1,25 Mdr ifrån?

- Stort projekt. Oavsett vad man bygger så har du projekteringskostnader; villja 10 % av totalkostnaden. Det normala i så här stora projekt ligger projekteringskostnaderna normalt på 20%. Ligger i uppdraget till Skanska att sätta i gång projekteringen, det behövs inget separat beslut. Det är ett ganska självklart belopp. Man måste avsätta projekteringsmedel, 20 % är mer eller mindre en norm.

Kan kommun kunna hjälpa till med lokalfrågorna? Ett Föreningarna hus?

- Välkommen till mig så kan jag se om jag hjälpa er. En intressant tanke, med ett "föreningshotell". Olyckligt att kultur och fritid är så koncentrerade på barn och ungdom.

Stort tack för att ni kom hit (överlämnande av de bägge vitböckerna)

Ni får våra vitböcker och om ni vill kan vi se till att ni får en länk till Ewa Westermarks mycket viktiga föreläsning om hur man bygger en socialt hållbar stad?